

FIȘA DISCIPLINEI

(masterat)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Istorie și Geografie
Departamentul	Științe umane și social-politice
Domeniul de studii	Istorie
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii/calificarea	Istorie: permanente, interferențe și schimbare

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Mitul Națiunilor. Originile medievale ale Europei				
Titularul activităților de curs	Prof.univ.dr. Florin PINTESCU				
Titularul activităților de seminar	Prof.univ.dr. Florin PINTESCU				
Anul de studiu	I	Semestrul	1	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categoría formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DAP
	Categoría de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I.a) Număr de ore, pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator		Proiect	
I.b) Totalul de ore (pe semestru) din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator		Proiect	

II. Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	40
II.b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	40
II.b) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	47
II.d) Tutoriat	
III. Examinări	6
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	127
Total ore pe semestru (I.b+II+III+IV)	175
Numărul de credite	7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	Nu este cazul
Competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	Sală de curs cu tablă / videoproiector / ecran. Laptop / calculator	
Desfășurare aplicații	Seminar	Sală de seminar cu tablă / videoproiector / ecran. Laptop / calculator
	Laborator	
	Proiect	

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1. Capacitatea de a folosi noțiunile de schimbare, permanente și interferențe în diferite contexte și de a le utiliza în cercetarea empirică (1 credit);
-------------------------	--

	<p>CP2. Abilitatea de a furniza un cadru informativ și interpretativ bogat și nuanțat în domeniul istoriei naționale și universale, pe baza textelor, a conceptelor, a metodelor și a tehnicilor de lucru deprinse după parcurgerea programului masteral (1 credit);</p> <p>CP3. Dezvoltarea spiritului critic, eliminarea stereotipurilor și a clișeelelor față de alte persoane, grupuri, colectivități sau popoare și respectarea punctelor de vedere provenite din diferite medii naționale și culturale, europene și non-europene, în urma abordării comparate și integrate a istoriei, a înțelegerii convergențelor și divergențelor, a cunoașterii interferențelor și influențelor exercitate de-a lungul istoriei(1 credit) ;</p> <p>CP4. Dezvoltarea abilității de a comunica și interpreta informații istorice, oral și în scris, în propria limbă și în limbi străine, utilizând terminologia și tehnicile dobândite în cadrul programului masteral (1 credit);</p> <p>CP5. Utilizarea sistemului epistemologic și metodologic specific domeniului pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de răspuns profesional, operaționalizând concepte, situații, procese, proiecte etc. asociate domeniului (1 credit);</p> <p>CP6. Abilitatea de a utiliza instrumente din alte științe umaniste (de exemplu, critica literară și istoria limbii, istoria artei, arheologie, antropologie, drept, sociologie, filosofie etc.) (1 credit).</p>
Competențe transversale	CT3. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue, în scopul inserției și adaptării la cerințele pieței muncii (1 credit).

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<p>- însușirea și valorificarea conceptelor de bază ale disciplinei: <i>Ev Mediu, mit, ethnos, Biserică, Imperiu, solidaritate etnică, națiune medievală, națiune medievală.</i></p> <p>- formarea de capacități esențiale pentru înțelegerea dezbaterilor științifice cu privire la națiuni: realitate medievală sau invenție a secolului XIX</p>
Obiective specifice	<p>- conturarea unei viziuni critice asupra conceptelor majore specifice disciplinei <i>Mitul Națiunilor. Originile medievale ale Europei.</i></p> <p>- familiarizarea cu elementele distincte ale „națiunii medievale” din Europa.</p>

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Prezentarea tematicii și bibliografiei	2	<ul style="list-style-type: none"> • conversația euristică, • exercițiul, • dezbaterile, • învățarea prin descoperire, • problematizarea, • studiul de caz, • asaltul de idei, • metodele învățării gândirii critice și prin cooperare 	
Ideea de Europa în Evul Mediu	2		
Imperiul și etniile în Europa medievală	2		
<i>Ecclesia</i> și <i>natio</i> în Evul mediu european	2		
Instituția monarhică și unificarea ethnos-urilor europene.	2		
Imperiu, confesiune și etnii în spațiul medieval germanic (I + II)	4		
Imperiu, papalitate, ethnos și fragmentare în spațiul medieval italian	2		
Conștiința națională „elenică” în Imperiul Bizantin	2		
Regalitate, ethnos și unificare teritorială în spațiul medieval scandinav	2		
Monarhia, etniile și conceptul medieval de <i>Natio Hungarica</i>	2		
Monarhie, ethnos-uri și idei naționale în Uniunea polono-lituaniană până în secolul XVII	2		
Ideea etnică în spațiul rus până în secolul XVII	2		
Țările Române și ideea etnică în Evul Mediu	2		
Bibliografie			
Adolf Armbruster, <i>Romanitatea românilor. Istoria unei idei</i> , ediția a doua, București, Editura Enciclopedică, 1993. 949.8:937			

Michael Dauderstadt, *Turla bisericii și orizontul ei. Identitatea și granițele Europei*, Reșița, Editura Intergraf, 2000.

Le Développement de la conscience nationale en Europe orientale: colloque de la Commission internationale des Etudes slaves du Comité international des Sciences historiques, Institut d'Etudes slaves, Paris, 29 & 30 janvier 1968, Paris, l'Institut d'Etudes Slaves, 1969.

George Duby, *Atlas istoric*, București, Editura Corint, 2015.

Patrick J. Geary, *Mitul națiunilor. Originile medieval ale Europei*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2007.

Ferenc Glatz (Editor), *Ethnicity and Society in Hungary*, Budapest, Hungarian Academy of Science, 1990.

Ernest Gellner, *Națiuni și naționalism. Noi perspective asupra trecutului*, București, Editura Antet, 1997

Guy, Hermet, *Istoria națiunilor și a naționalismului în Europa*, Iași, Institutul European, 1997. [172.15\(4\)\(091\)](#)

Jacques Le Goff, Jean-Claude Schmitt, *Dicționar tematic al Evului Mediu occidental*, Iași, Editura Polirom, 2002

Paul Lawrence, *Naționalismul, istorie și teorie*, București, Editura Antet, 2006.

Eva Dorothea Marcu, *Sixteenth Century Nationalism*, New York, Abaris Books Inc., 1976.

Stuart Mews (Editor), *Religion and national identity*, Oxford, Basil Blackwell, 1982.

Victor Neumann, *Neam, popor sau națiune? Despre identitățile politice europene*, București, Editura Curtea Veche, 2003

Dimitri Obolensky, *Nationalism in Eastern Europe in the Middle Ages*, în „Transactions of the Royal Historical Society”, seria 5, vol. 22, 1971.

Dionisie Petcu, *Conceptul de etnic. Eseu metodologic*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980. [39](#)

Ioan-Aurel Pop, *Națiunea română medievală: Solidarități etnice românești în secolele XIII–XVI*, București, Editura Enciclopedică, 1998; [94\(498\)"12/15"](#)

Idem, *Geneza medievală a națiunilor moderne*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1998. [342.1\(4\)](#)

Idem, *Identitatea românească*, București, Editura Ideea Europeană, 2016.

Alexandru-Florin Platon, „*Corpul politic*” în cultura europeană. *Din Evul Mediu pînă în epoca modernă*, Iași, Editura Polirom, 2017.

Constantin Rezachevici, *Istoria popoarelor vecine și neamul românesc în Evul Mediu*, București, Editura Albatros, 1998. [4\(498:4-12\)"04/14"](#)

Len Scales, Oliver Zimmer (Editori), *Power and the Nation in European History*, Cambridge, Cambridge University Press, 2005.

Boyd C. Shafer, *Nationalism: Myth and Reality*, New York, Brace & World Inc., 1955.

I.P. Shaw, *Nationality and the Western Church before the Reformation*, London, S.P.C.K., 1959.

Hagen Schulze, *Stat și națiune în istoria europeană*, Iași, Editura Polirom, 2003.

Anthony Smith, *The Ethnic Origins of Nations*, Oxford, Basil Blackwell, 1986.

Idem, *Nationalism: Theory, Ideology, History*, Cambridge, Polity Press, 2001.

Idem, *Naționalism și modernism: un studiu critic al teoriilor recente cu privire la națiune și naționalism*, Chișinău, Editura Epigraf, 2002.

Peter F. Sugar, Ivo J. Lederer (Editori), *Nationalism in Eastern Europe*, Seattle: University of Washington Press and London, 1969

Suzanne Teillet, *Des Goths à la nation gothique. Les origines de l'idée de nation en Occident du Ve au VIIIe siècle*, Paris, Les Belles Lettres, 1984.

Thiriet, Fr. E., *La formation d'une conscience nationale hellénique en Romanie latine (XIII-XIVe siècles)*, în „Revue des Études Sud-Est Européennes”, XIII, 1975, nr. 2.

Charles Leon Tipton (Editor), *Nationalism in the Middle Ages*, New York, Holt, Rinehart and Winston, 1972.

Anne-Marie Thiesse, *Crearea identităților naționale în Europa*, Iași, Editura Polirom, 2000. [323.1\(4\)"17/19"](#)

K.F. Werner, *Les nations et le sentiment national dans l'Europe medieval*, în „Revue Historique”, 94, tom CCXLIV, 1970.

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Teorii privitoare la națiune: realitate premodernă (medievală) sau realitate modernă (I + II)	4	<ul style="list-style-type: none"> • conversația euristică, • exercițiul, • dezbateră, 	
2. Religie și identitate națională în Evul Mediu European			
3. A existat sau nu a existat o „națiune” medievală (în sens etnic)	2		

4. Conștiința romanității în Evul Mediu românesc	2	<ul style="list-style-type: none"> • învățarea prin descoperire, • problematizarea, • studiul de caz, • asaltul de idei, • metodele învățării gândirii critice și prin cooperare 	
5. Conștiință „de neam” sau conștiință națională în Țările Române în epoca medievală. Critica unor interpretări	2		
6. Mituri medievale și realități prezente: renașterea naționalismului rus			

Bibliografie

Adolf Armbruster, *Romanitatea românilor. Istoria unei idei*, ediția a doua, București, Editura Enciclopedică, 1993.

Serge Cordellier (coordonator), *Națiuni și naționalisme*, București, Editura Corint, 2002.

Chantal Delsol, *Mituri și simboluri politice în Europa Centrală*, Chișinău, Editura Cartier, 2003.

George Duby, *Atlas istoric*, București, Editura Corint, 2015.

Aldo Ferrari, *A treia Romă: renașterea naționalismului rus*, București, Editura Anastasia, 1999.

Ernest Gellner, *Naționalismul*, București, Editura Antet, 2001.

Idem, *Cultură, identitate și politică*, Iași, Institutul European, 2001.

Raoul Girardet, *Naționalisme și națiune*, Iași, Institutul European, 2003.

Idem, *Mituri și mitologii politice*, Iași, Institutul European, 1997.

Jacques Le Goff, Jean-Claude Schmitt, *Dicționar tematic al Evului Mediu occidental*, Iași, Editura Polirom, 2002.

E. J., Hobsbawm, *Națiuni și naționalism din 1780 până în prezent: program, mit, realitate*, Chișinău, Editura Arc, 1997.

Gregory Jusdanis, *The Necessary Nation*, Princeton and Oxford, Princeton University Press, 2001.

Camil Mureșan, *Națiune, naționalism. Evoluția naționalităților*, Cluj-Napoca, Fundația Culturală Română, 1996.

Ștefan Lemny, *Originea și cristalizarea ideii de patrie în cultura română*, București, Editura Minerva, 1986.

Victor Neumann, *Neam, popor sau națiune? Despre identitățile politice europene*, București, Editura Curtea Veche, 2003.

Ioan-Aurel Pop, *Identitatea românească*, București, Editura Ideea Europeană, 2016.

Paul Sabourin, *Naționalismele europene*, Iași, Institutul European, 1999.

Hagen Shulze, *Stat și națiune în istoria europeană*, Iași, Editura Polirom, 2003.

Anthony D. Smith, *The Ethnic Origins of Nations*, Oxford, Basil Blackwell, 1986.

Idem, *Nationalism: Theory, Ideology, History*, Cambridge, Polity Press, 2001.

Idem, *Naționalism și modernism: un studiu critic al teoriilor recente cu privire la națiune și naționalism*, Chișinău, Editura Epigraf, 2002.

G. M. Tamas, *Idola Tribus. Esența morală a sentimentului național*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001.

Charles Leon Tipton (Editor), *Nationalism in the Middle Ages*, New York, Holt, Rinehart and Winston, 1972.

Anne-Marie Thiesse, *Crearea identităților naționale în Europa*, Iași, Editura Polirom, 2000.

Maurizio Viroli, *Din dragoste de patrie: eseu despre patriotism și naționalism*, București, Editura Humanitas, 2002.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Programul este autorizat de către Ministerul Educației și Cercetării, iar disciplina asigură competențele și aptitudinile care răspund nevoilor asociațiilor profesionale și angajatorilor publici și privați din domeniu. Aptitudinile și competențele pe care conținutul disciplinei le asigură cursanților se regăsesc cuprinse în clasificarea ocupațiilor din România (Nomenclatorul COR).

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea terminologiei și noțiunilor de bază ale disciplinei; - cunoașterea principalelor date ale discuțiilor științifice privitoare la „fenomenul național” medieval; 	Evaluare orală: bilet cu un număr de 2 subiecte	50%

	- capacitatea de a interpreta fenomene și fapte ce privesc istoria „națiunilor” (sens social și etnic) medievale europene; - parcurgerea principalelor lucrări din bibliografia disciplinei		
Seminar	- capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate; - parcurgerea principalelor lucrări din bibliografia disciplinei	Evaluare pe parcurs; Participare la discutarea temelor de seminar și prezentarea de referate	50%
Laborator			
Proiect			
Standard minim de performanță			
Curs Nota 5: însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; Nota 10: cunoașterea aprofundată a materiei Seminar: Nota 5: prezența la minimum 2 seminare; pregătirea și susținerea individuală a unui referat; Nota 10: prezența la minimum 4 seminare; participarea la discuții, pregătirea și susținerea individuală a minimum 2 referate.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
23.09.2022	Prof.univ.dr. Florin PINTESCU	Prof.univ.dr. Florin PINTESCU

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2022	Lector dr. Andreea Ioana Cozianu

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
26.09.2022	Prof. univ. dr. Florin PINTESCU